

ИЗВЕШТАЈ
**О СПРОВОЂЕЊУ НАЦИОНАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ПРИМЕНУ
РЕЗОЛУЦИЈЕ 1325 САВЕТА БЕЗБЕДНОСТИ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА – ЖЕНЕ,
МИР И БЕЗБЕДНОСТ У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ
(ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР-ЈУН 2019. ГОДИНЕ)**

1. РЕЗИМЕ

Након усвајања *Националног акционог плана (НАП) за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији (2017-2020)* Закључком Владе Републике Србије, 05 број 337-12773/2016-1 од 19. маја 2017. године, отпочела је његова примена у Министарству одбране и Војсци Србије (у даљем тексту: МО и ВС). Резултати спровођења НАП у првој половини 2019. године достављени су од надлежних организационих јединица МО и ВС и обрађени су од стране Аналитичке групе МО и ВС за анализу спровођења НАП за примену Резолуције 1325 СБ УН – Жене, мир и безбедност у Републици Србији.

Предлог закључка за формирање институционалног тела Владе Републике Србије Политичког савета за спровођење Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир, безбедност у Републици Србији (2017-2020), достављен је Влади Републике Србије на усвајање.

Саветница за родну равноправност је одржала презентацију у складу са темом „Успостављање сарадње у области интеграције жена у војсци и родне равноправности“, за потребе припреме билатералних одбрамбених консултација између Министарства одбране Државе Израел и Министарства одбране Републике Србије. Такође је присуствовала састанку одржаном у Министарству спољних послова, на тему сексуално насиље у конфликтима и усаглашавање активности Републике Србије на међународном плану.

Решењем министра одбране од 01. марта 2019. године, формирана је *Аналитичка група Министарства одбране и Војске Србије за анализу спровођења НАП за примену Резолуције 1325 СБ УН – Жене, мир и безбедност у Републици Србији* (у даљем тексту: Аналитичка група МО и ВС), која је одржала један састанак.

У Министарству одбране и Војсци Србије функционише механизам „*особа од поверења*“, који у складу са Инструкцијом о избору и функцији “особе од поверења” као механизма родне равноправности у МО и ВС, редовно подноси извештај о свом раду.

У Министарству одбране и Војсци Србије је такође успостављен процес *родно одговорног буџетирања*. Средства за реализацију активности Министарства одбране предвиђених за спровођење Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 (2017-2020) у првој половини 2019. године нису коришћена из буџета.

У 2019 години организационе јединице МО и ВС нису посебно исказивале средства за спровођење активности из НАП, али су у програмским активностима и пројектима приказивани родно-одговорни циљеви и индикатори за мерење степена њихове реализације. Почев од 2020. године све организационе јединице МО и ВС ће бити дужне да посебно исказују планирана и утрошена средства за спровођење активности из НАП.

На основу Наређења министра одбране, седам представника МО и ВС учествовало је на регионалним састанцима представника механизма за родну равноправност у

министарствима одбране и оружаним снагама у организацији UNDP/SEESAC у Будви (Црна Гора), од 19. до 20. фебруара 2019. године и на Јахорини (Босна и Херцеговина), од 18. до 19. јуна 2019. године. Састанци су организовани ради утврђивања активности које треба реализовати до краја 2020. године, у функцији спровођења пројекта: *„Јачање регионалне сарадње на плану интеграције родне перспективе у реформу сектора безбедности на Западном Балкану“*, укључујући и активности које се односе на родну едукацију у наведеном периоду.

У циљу имплементације НАП-а Институт за стратегијска истраживања реализовао је спровођење истраживања од значаја за систем одбране „Функционисање родно мешовитих састава у јединицама и установама Војске Србије“. То истраживање је саставни део ширег пројекта Института „Дугорочни трендови потреба и могућности школовања кадра у војним високошколским установама“. У истраживању је коришћен репрезентативан узорак од 480 припадника Министарства одбране и Војске Србије међу којима су све жене официри које су завршиле Војну академију, старешине које су првопретпостављене женама официрима, као и лица потчињена женама официрима. Подаци се статистички обрађују, а резултати ће бити саставни део монографије „Родна равноправност у Војсци Србије-наслеђе, достигнућа и перспективе“ која ће бити објављена 2020. године. Истраживање ће показати достигнути ниво родне равноправности у систему одбране.

Од укупног броја запослених у целокупном Министарству одбране (са Војском Србије) 21,62% чине жене, што је за 0,54% више него у 2018. години. Међу официрима жене су заступљене са 6,59% (повећање за 0,15%), међу подофицирима са 1,86% (повећање за 0,03%), међу професионалним војницима са 14,61% (повећање за 0,54%) и међу цивилним лицима са 51,5% (умањење за 0,08%).

У Министарству одбране и Војсци Србије заступљеност жена на руководећим дужностима износи 8,45% што је повећање за 0,65% у односу на 2018. годину.

У 2019. години (јануар – јун, рачунајући и контингент који се упућује у МнОп УН UNIFIL у Р.Либан 17.06.2019. године) учествовало је укупно 510 лица у МнОп, од којих су 439 били мушкарци (86,08%), а 71 учесник мисија су биле жене (13,92%).

Процент девојака које се школују у Војној академији на основним студијама је 23,3. На интегрисаним академским студијама Медицинског факултета ВМА студира скоро 68% девојака. Средња стручна војна школа има 150 ученика од којих је 31, односно више од 20% девојака. У Војној гимназији од 306 ученика у школској 2018/2019 години укупно 109 или више од 35% су девојке. На каријерним усавршавањима у текућој школској години нема жена. У мартовској партији Класе слушалаца резервних официра 2019. године од 33 полазника, четири односно 12%, су девојке.

У периоду од **јануара до јуна 2019. године** реализована су два упута на добровољно служење војног рока, на које је упућено 403 регрута, од којих су 349 или 86,6% били мушкарци, а 54 или 13,4% су биле жене.

2. ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ РЕАЛИЗОВАНИХ АКТИВНОСТИ У ИЗВЕШТАЈНОМ ПЕРИОДУ

Општи циљ: Унапређена безбедност жена у друштву интегралном применом Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација - Жене, мир и безбедност у Републици Србији (2018-2020) у областима превенције, учествовања, заштите и опоравка, уз већу укљученост локалне заједнице.		Општи резултат: Унапређени сви аспекти безбедности жена у друштву.		Показатељ утицаја спровођења НАП-а у друштву: – Ставови жена о личној безбедности у друштву; – Ставови институција и органа државне управе и локалне самоуправе о унапређењу безбедности жена у друштву; – Ставови организација цивилног друштва о унапређењу безбедности жена у друштву; – Број и садржај промена у нормативним, стратегијским и планским документима; – Стопа насилне смртности жена.	
Назив поглавља: АКТЕРИ, ИНСТИТУЦИОНАЛНА ТЕЛА И МЕХАНИЗМИ					
Редни број	Реализована активност	Носиоци активности и партнери	Опредељени ресурси (опредељена и утрошена финансијска средства)	Индикатори резултата	Датум/период реализације
1	Образована је и редовно функционише Аналитичка група МО и ВС за праћење спровођења, прикупљање, обраду и анализу података и извештавање у вези са НАП-ом.	Носилац: Министарство одбране	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	– Донета је одлука министра одбране о образовању Аналитичке групе.	Прва половина 2019. године
		Партнери: Оперативно тело (КТРП) и међународне организације		– Одржан је један састанак; – Реализована је једна родна анализа; – Оперативном телу (КТРП) је поднет један извештај; – Поднета су 2 ванредна извештаја.	Прва половина 2019. године
2	Именована је саветница за спровођење НАП-а	Носилац: Министарство одбране	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	– Донета је Одлука министра одбране о именовању саветнице за спровођење НАП.	2018. године
		Партнери: Оперативно тело (КТРП), Канцеларија за људска и мањинска права и СКГО.		– Усвојен и реализован план рада; – „Особе од поверења“ редовно подносе шестомесечни извештај о свом раду.	Континуирано

Редни број	Реализована активност	Носиоци активности и партнери	Опређени ресурси (опређена и утрошена финансијска средства)	Индикатори резултата	Датум/период реализације
3	Успостављена је функционална надлежност „особа од поверења“	Носилац: Оперативно тело (КТПР)	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	– Успостављен је механизам изабраних „особа од поверења“ на мандат од пет година;	Друга половина 2017. године
		Партнери: Министарство одбране		– Пријављена су два случаја мобинга и један случај дискриминације над женама.	Прва половина 2019. године
Назив поглавља: ПРЕВЕНЦИЈА					
1	Унапређен је нормативни оквира за побољшање безбедности жена у друштву	Носилац: Министарство одбране	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	– Донет је Закон о војном образовању у којем су уграђене мере заштите жена запослених у МО и ВС; – Мере заштите жена запослених у МО и ВС уграђене су, кроз измене и допуне у Закону о одбрани, Закону о Војсци Србије и Закону о војној, радној и материјалној обавези; – Министарство одбране је дало мишљење на више нормативних аката (15 закона) других државних органа у којима су уграђене мере заштите жена.	До краја јуна 2019. године
		Партнери: Савет за националну безбедност, Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом (КСЦД), Канцеларија за људска и мањинска права, у сарадњи са Повереником за заштиту равноправности и институционалним телима и механизмима за родну равноправност на свим нивоима и осталим актерима у спровођењу НАП-а и ОЦД.			
Назив поглавља: УЧЕСТВОВАЊЕ					
1	Релевантни законски и подзаконски прописи у области безбедности и одбране усаглашени су са решењима антидискриминационих прописа у вези с пријемом, напредовањем у каријери и усклађивањем професионалног и приватног живота жена запослених у систему безбедности	Носилац: Министарство одбране Партнери: Министарство правде (МП) и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП)	Буџетска средства Министарства одбране у складу са пројекцијама и могућностима, у оквиру утврђеног лимита који одреди МФ	– Донет је Закон о војном образовању у којем је уграђене родна перспектива; – Родна перспектива је уграђена, кроз измене и допуне у Закон о одбрани, Закон о Војсци Србије и Закон о војној, радној и материјалној обавези.	До краја јуна 2019. године

Редни број	Реализована активност	Носиоци активности и партнери	Опређени ресурси (опређена и утрошена финансијска средства)	Индикатори резултата	Датум/период реализације
2	Унапређен је систем планирања, организације и управљања људским ресурсима у Министарству одбране чиме је обезбеђена већа заступљеност и напредовање жена	Носилац: Министарство одбране	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	– Од укупног броја запослених у целокупном Министарству одбране (са Војском Србије) 21,62% чине жене, што је за 0,54% више него у 2018. години; – Међу официрима жене су заступљене са 6,59% (повећање за 0,15%), међу подофицирима са 1,86% (повећање за 0,03%), међу професионалним војницима са 14,61% (повећање за 0,54%) и међу цивилним лицима са 51,5% (умањење за 0,08%).	Прва половина 2019. године
		Партнери: Служба за управљање кадровима Владе, МРЗБСПМ и МП		– У Министарству одбране и Војсци Србије заступљеност жена на руководећим дужностима износи 8,45% што је повећање за 0,65% у односу на 2018. годину;	До краја јуна 2019. године
3	Створене су једнаке могућности у пракси за школовање, запошљавање, каријерно вођење и напредовање жена (посебно жена из вишеструко дискриминисаних и мањинских група) и мушкараца у Министарству одбране	Носилац: Министарство одбране Партнери: Служба за управљање кадровима Владе, Министарство просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР) и МРЗБСП, у сарадњи са Универзитетима и образованим институцијама у области безбедности.	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	– Донет је Закон о војном образовању којим се пружају једнаке могућности у пракси за образовање жена и мушкараца запослених у Министарству одбране и Војсци Србије; – Одредбама Закона о Војсци Србије, Уредбе о стањима у служби професионалних војних лица и о унапређивању официра и подофицира, Уредбе о пријему у професионалну војну службу, као и другим подзаконским актима створене су једнаке могућности у пракси за школовање, запошљавање, каријерно вођење и напредовање жена и мушкараца запослених у Министарству одбране и Војсци Србије;	До краја јуна 2019. године

Редни број	Реализована активност	Носиоци активности и партнери	Опређени ресурси (опређена и утрошена финансијска средства)	Индикатори резултата	Датум/период реализације
				<ul style="list-style-type: none"> – У Министарству одбране и Војсци Србије заступљеност жена на руководећим дужностима износи 8,45% што је повећање за 0,65% у односу на 2018. годину; – Од укупног броја припадника Војске Србије 11,2% чине жене; – У Војсци Србије међу официрима жене су заступљене са 7,7%, међу подофицирима са 1,9%, међу професионалним војницима са 14,2% и међу цивилним лицима са 26,4%. 	
4	Створене су једнаке могућности за повећање заступљености жена на позицијама ректора и проректора универзитета, декана, продекана, шефова катедри, наставника и полазника на свим нивоима школовања и усавршавања у области безбедности	Носилац: Универзитет одбране	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	– У Универзитету одбране на руководећим позицијама налази се 20 жена, што је повећање у односу на претходни анализирани период када је на руководећим положајима било 14 жена.	Прва половина 2019. године
		Партнер: МПНТР		<ul style="list-style-type: none"> – У Универзитету одбране запослене су 226 жене, односно 33,04% од укупно запослених, што је повећање за више од 3% у односу на последњи извештај; – У Војној академији на првој години школовања (143. класа) има 42% девојака, на другој години (142. класа) има 17% девојака, на трећој години (141. класа) има 14% девојака и на четвртој години (140. класа) има 20% девојака; – На Медицинском факултету ВМА 60% су девојке, што је за 4% више него што је било у претходним годинама; 	Прва половина 2019. године

Редни број	Реализована активност	Носиоци активности и партнери	Опредељени ресурси (опредељена и утрошена финансијска средства)	Индикатори резултата	Датум/период реализације
				<ul style="list-style-type: none"> – У Средњој стручној војној школи, од укупног броја ученика, више од 20% су девојке; – У школској 2018/2019. години у Војној гимназији, од укупног броја ученика, више од 35% су девојке, док је у првом разреду (46. класа) уписано 44% девојака; – На каријерним усавршавањима у текућој школској години нема жена; – У мартовској партији Класе слушалаца резервних официра у 2019. године 12% су девојке. 	
Назив поглавља: ЗАШТИТА					
1	Јачање капацитета Војске Србије за заштиту жена у остваривању мисија и задатака у мултинационалним операцијама	<p>Носилац: Министарство одбране</p> <p>Партнери: Органи државне управе у сарадњи са међународним организацијама</p>	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	– У Центру за мировне операције у првој половини 2019. године је реализована обука лица која се упућују у мултинационалне операције по теми „Родна питања у МнОп“ у 11 термина.	Прва половина 2019. године
2	Унапређена је ефикасност система безбедности и свих осталих актера за предузимање неопходних законодавних и других мера да се са потпуном посвећеношћу, спрече, истраже и казне дела насиља над женама у конфликту и постконфликтном опоравку друштва, кризним и ванредним ситуацијама	<p>Носилац: Министарство одбране</p> <p>Партнери: МРСБП, МЗ, јединице локалне самоуправе, у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције, ОЦД које се баве људским правима жена и релевантним међународним организацијама.</p>	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	<ul style="list-style-type: none"> – Родна перспектива и мере заштите жена запослених у Министарству одбране и Војсци Србије уграђене су у Закон о одбрани, Закон о Војсци Србије, Закона о војној, радној и материјалној обавези и Закон о војном образовању; – У Центру за мировне операције у првој половини 2019. године је реализована обука лица која се упућују у мултинационалне операције по теми „Родна питања у МнОп“ у 11 термина; 	Прва половина 2019. године

Редни број	Реализована активност	Носиоци активности и партнери	Опредељени ресурси (опредељена и утрошена финансијска средства)	Индикатори резултата	Датум/период реализације
				– У организационим јединицама Министарства одбране и у Војсци Србије, на основу планова и програма обуке, изведене су теме из родне равноправности, дискриминације, породичног насиља, сексуалног узнемиравања и злостављања, као и тема о садржају и активностима чија је реализација предвиђен НАП-ом.	
3	Успостављање и контрола механизма делотворне заштите жена запослених или ангажованих у систему безбедности од свих облика насиља и дискриминације	<p>Носилац: Министарство одбране</p> <p>Партнери: Судови и тужилаштва и Повереник за заштиту равноправности.</p>	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	<ul style="list-style-type: none"> – Пријављена су два случаја мобинга над женама, један случај дискриминације, а процесуиран је један случај сумње на сексуалну експлоатацију и злоупотребу; – Број и садржај мера делотворне заштите; – У организационим јединицама Министарства одбране и у Војсци Србије, на основу планова и програма обуке, изведене су теме из родне равноправности, дискриминације, породичног насиља, сексуалног узнемиравања и злостављања. 	Прва половина 2019. године
Назив петог поглавља: ОПОРАВАК					
1	Обезбеђена је обука за учеснике/це мировних и хуманитарних мисија о родној равноправности, опоравку и реинтеграцији жена са искуством родно заснованог насиља	<p>Носилац: Министарство одбране</p> <p>Партнери: СКГО, ОЦД и међународне организације.</p>	У првој половини 2019. године нису коришћена буџетска средства.	<ul style="list-style-type: none"> – У Центру за мировне операције у првој половини 2019. године је реализована обука лица која се упућују у мултинационалне операције по теми „Родна питања у МнОп“ у 11 термина; – Обуку је прошло 36 жена и 274 мушкараца; – У односу на укупан број учесника обука 11,61% су биле жене. 	Прва половина 2019. године

3. ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

Резултати родне анализе нису у потпуности задовољавајући, јер нису добијени одговори у вези реализације свих активности обухваћених НАП-ом.. Подаци из организационих целина МО и ВС, који су достављени Аналитичкој групи МО и ВС, оцењени су као непотпуни и не могу послужити као основ за поуздану анализу и извештавање.

На основу података које је Аналитичка група МО и ВС добила, закључује се да је проценат заступљености жена у МО и ВС у јуну 2019. године је **повећан** за 0,54% у односу на показатеље из децембра 2018. године и износи 21,62% од укупног броја запослених у МО и ВС. Овај податак је охрабрујући и показује позитиван тренд повећања опште заступљености жена у МО и ВС.

Ово још једном потврђује да суштински не постоје законске препреке за равноправан третман мушкараца и жена у МО и ВС и у напредовању између официра и цивила, без обзира на родне разлике. Жене заинтересоване да заснују радни однос као професионални војници, јављају се на конкурс под једнаким условима као и мушкарци. Укупан број примљених жена зависи од њиховог интересовања, потреба јединица, као и од задовољавања критеријума предвиђених конкурсом. Заступљеност жена на било којој врсти послова зависи искључиво од личног избора самих жена, као и од тога да ли задовољавају законске услове да обављају поједине послове.

Према расположивим подацима могу се константовати позитивне промене у погледу процентуалне заступљености жена на руководећим-командним дужностима у МО и ВС у односу на претходни период.

Број пријављених девојака за упис у Војну академију, Медицински факултет ВМА и Војну гимназију сваке године расте.

У МО и ВС се континуирано прати стање и утврђују евентуални недостаци у организацији и систематизацији радних места у МО и ВС.

Војска Србије у периоду **од јануара до јуна 2019. године** није реализовала активности у области родне равноправности са органима локалне самоуправе и организацијама цивилног друштва.

У 2019 години организационе јединице МО и ВС нису посебно исказивале средства за спровођење активности из НАП, али су у програмским активностима и пројектима приказивани родно-одговорни циљеви и индикатори за мерење степена њихове реализације. Почев од 2020. године све организационе јединице МО и ВС ће бити дужне да посебно исказују планирана и утрошена средства за спровођење активности из НАП.

АНАЛИТИЧКА ГРУПА
МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ И ВОЈСКЕ
СРБИЈЕ